

Integrale effecten van bodemmaatregelen op bodemfuncties

WUR LIVE, 30 maart 2021

Janjo de Haan

TOPSECTOR AGRIFOOD
TKI AgriFood

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH

BETER BODEMBEHEER

Met cash- en in-kindbijdragen van diverse andere organisaties

Historie PPS Beter Bodembeheer

ten Berge & Postma 2010

2013-2016

2017-2020

Integraal
en naar de
praktijk
2021-2022

De uitdaging

Diverse bodemfuncties

Complexiteit bodem

- Landgebruik
- Moeder-materiaal
- Grondwater
- Klimaat
- …

Eenduidige maatregelen en regels

Landmark, Schulte et al. 2014

BETER BODEMBEHEER

Bodemkwaliteit op zand BKZ

BASIS

Lange termijn systeemexperimenten PPS Beter Bodembeheer

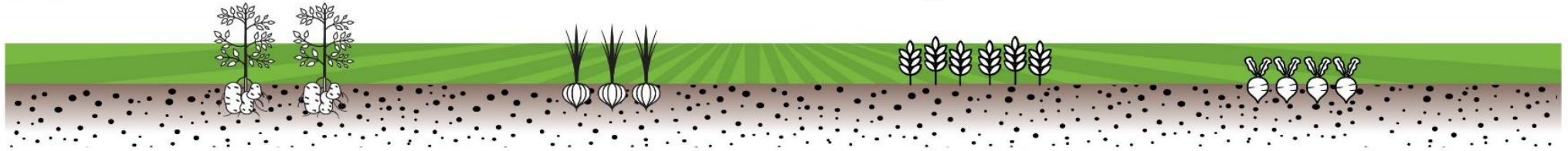

Bodemkwaliteit Veenkoloniën BKV

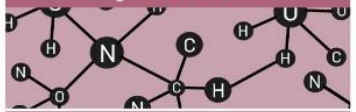
Bodemgezondheid BGZ

BODEMINDICATOREN VOOR LANDBOUWGRONDEN IN NEDERLAND (BLN)

Voor uniforme bodemkwaliteitsbeoordeling en duurzaam beheer

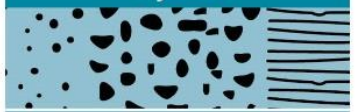

Organische stof

- Organische stofgehalte en koolstofgehalte
- Stabiele fractie organische stof
- Afbreekbare fractie organische stof

Fysisch

- Watervasthoudend vermogen
- Aggregaatstabiliteit
- Textuur
- Indringingsweerstand
- Bulkdichtheid

Chemisch

- Zuurgraad pH
- Stikstof totaal
- Potentieel mineraliseerbare stikstof
- Kalistatus
- Fosfaatstatus

Biologisch

- Regenwormen aantallen en diversiteit
- Bacterie en schimmelbiomassa
- Aaltjes diversiteit en aantallen (incl. plantparasitaire aaltjes)

Visueel

- Visuele beoordeling
  - fysisch
  - chemisch
  - biologisch

MET METING VAN BODEMKWALITEIT GERICHT WERKEN AAN VERSTERKEN BODEMFUNCTIES

PRODUCTIE • WATERREGULATIE • KOOLSTOFOPSLAG • RECYCLING NUTRIËNTEN • BIODIVERSITEIT

Effecten maatregelen op bodemfuncties

Maatregel	Grondsoort	Productiviteit	Waterregulatie en -zuivering		Recycling van nutriënten	Koolstofvast-legging	Habitat voor biodiversiteit
			Klimaatadaptatie	Waterkwaliteit			
Gereduceerde grond-bewerking	Klei	•	•	o	•	•	•
	Zand	•	o	•	•	•	
	Dalgrond	•	o	•	•	•	
Extra compost	Klei	•		o		•	•
	Zand	•	o	•	•	•	
	Dalgrond	•	o	•	•	•	

BETER BODEMBEHEER

Toepasbaarheid maatregelen

Maatregel	Grondsoort	Kennis en kunde	Bedrijfsresultaat	Arbeid	Mechanisatie aanpassen of kopen?	Technisch toepasbaar areaal in regio (%)
Gereduceerde grondbewerking	Klei	Groot		+ gangbaar - biologisch	Ja	60-100% gangbaar 10-60% biologisch
	Zand	Matig				
	Dalgrond					
Extra compost	Klei	Laag			Nee	0-10%
	Zand					
	Dalgrond					

Conclusies

Effecten maatregelen kunnen integraal beoordeeld worden

- Aanpak wordt voortgezet in komende jaren

Formuleren concrete specifieke adviezen voor praktijk lastig

- Precies voorspellen van effecten op perceelsniveau niet mogelijk

‘No-regret’ maatregelen zijn schaars

- Elke maatregel kent afwentelingen

Advies

1. Investeer in kennis en advies bij boeren
2. Maak maatwerk per bedrijf mogelijk
3. Laat bedrijven focussen op enkele doelen
   – Om op regionaal niveau wel alle doelen te bereiken

Dank voor uw aandacht

www.beterbodembeheer.nl

www.beterbodembeheermagazine.nl

PPS Beter Bodembeheer

@Btr_Bodem_bhr

BETER BODEMBEHEER